

Riktlinje

Djur på arbetsplatsen

Riktlinje djur på arbetsplatsen

Ansvarig för dokumentet: HR-avdelningen

Omfattar: Alla verksamheter inom Oskarshamns kommun

Informationsklass: Öppen

Publicering: Författningssamlingen, Kompassen, Chefshandboken

Beslutsinstans: KSAU/Personalutskottet

Fastställd: 2025-04-15, § 72

Reviderad:

Gäller från och med: 2025-05-01

Giltighetstid: Tills vidare

Ersätter:

Diarienummer: KS 2025/000172

Innehåll

Inledning och syfte	4
Social tjänstehund	4
Inledning	4
Ansvar	5
Hygien och säkerhet	6
Allergier	6
Rädsla	6
Husdjur	6
Ansvar	7
Regler	7
Vid beslut om godkännande av sällskapsdjur på boendet gäller följande:	7
Husdjur som tillhör enskilda brukare.....	8
Incidenthantering	9

Inledning och syfte

Att djur vistas på våra arbetsplatser kan ha flera fördelar för såväl våra medarbetare som för de vi finns till för, exempelvis våra brukare och elever. Sociala tjänstehundar har exempelvis visat sig ge goda effekter för bland annat skolnärvaro och mående hos våra äldre.

Men för att det ska vara möjligt att ha djur inom våra verksamheter, inte minst inom vården, krävs tydliga rutiner och riktlinjer för hur djuren ska skötas och vad vi som arbetsgivare behöver tänka på innan vi tar in ett djur på våra arbetsplatser. Svårigheter gällande hygien, allergier och/eller rädsla kan uppstå och behöver därför förebyggas.

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra vad som gäller i de fall djur vistas i våra verksamheter för att säkerställa en god miljö för såväl våra medarbetare som för våra brukare och elever.

Innan djur tas in på arbetsplatsen ansvarar närmsta chef för att säkerställa att:

1. Ingen riskerar att bli skadad eller sjuk av att djuret vistas på arbetsplatsen. Risk för allergiska symptom är särskilt viktigt att ta i beaktning.
2. Ingen som är rädd riskerar att utsättas för djur mot sin vilja. Att säkerställa en trygg arbetsmiljö är en förutsättning.

Respektive chef ansvarar för att en riskbedömning görs innan djuret tas in på arbetsplatsen samt att gällande rutiner tas fram. Detta dokumenteras i Opus.

Social tjänstehund

Inledning

En social tjänstehund är utbildad och arbetar med att ge stöd till människor inom vård, skola och omsorg tillsammans med sin förare. Hundföraren ansvarar för den sociala tjänstehundens hälsa och ska ha kompetens för detta. Hundföraren och den sociala tjänstehunden utgör tillsammans det som kallas för ett hundteam.

Den sociala tjänstehunden är tränad för att öka vårdtagare, klientens eller elevens motivation, välbefinnande och hälsa. En social tjänstehund arbetar med fysisk, psykisk, social och kognitiv träning. En social tjänstehund inom skolan kan exempelvis motivera elever att gå till skolan samt stötta elever med svårigheter. Det kan också användas för att motivera de äldre att komma ut ur sina rum eller ut i friska luften.

En social tjänstehund är trygg, pålitlig och förutsägbar när den tillsammans med sin förare arbetar med att stötta individer med olika behov. Social tjänstehund ska fungera som komplement till ordinarie insatser inom omvårdnad, utbildning och rehabilitering.

Ansvar

Teamet består av social tjänstehund och förare. Hundteamet har med godkänt betyg genomgått teoretisk och praktisk utbildning samt ett praktiskt och teoretiskt prov, allt enligt svensk standard för att säkerställa lämplighet och kompetens.

Social tjänstehund ska

- Vara testad och godkänd enligt krav i svensk standard för social tjänstehund.
- Alltid föras kopplad med undantag för kontrollerade enskilda besök eller gruppaktiviteter i ett slutet rum.
- Genomgå årliga hälsoundersökningar hos legitimerad veterinär.
- Vara fri från infektioner och parasiter. Kroppskostymen ska vara hel.
- Genomgå träckprov och vid behov avmaskas samt vaccineras enligt rekommendationer i Sverige.
- Inte tjänstgöra under löpperiod eller vid sjukdom.
- Inte tjänstgöra på enheten om annan hund vistas där samtidigt.
- Genomgå kvalitetstest vart annat år.
- Vara badad och ha klippta/slipade klor inför besök.

Hundförarens ansvar

- Säkerställa att den sociala tjänstehunden hanteras enligt ovan samt enligt gällande rutiner på arbetsplatsen.
- Hålla sig uppdaterad om utveckling inom de olika insatserna.
- Arbeta under tystnadsplikt och i alla kontakter visa respekt för berördas integritet.
- Främja och vårda sin hunds hälsa och välbefinnande.
- Vid incidenter och avvikelser där social tjänstehund är inblandad rapportera detta enligt gällande rutiner för avvikelshantering. Under rubriken ”incidenthantering” finns ytterligare information.
- Inhämta tydligt samtycke innan ev. fotografering.
- Kostnader som uppstår för tjänstehunden, exempelvis för material samt veterinärbesök.

Närmaste chefens ansvar

- Godkänna att hundteamet arbetar på enheten/avdelningen samt att hundteamet har den kompetens som krävs för uppdraget.
- Riskbedöma inför att hundteamet tas in på arbetsplatsen.
- Säkerställa att det finns rutiner för hundteamet som är kända av all personal och andra som berörs.
- Säkerställa att arbetsgivarens ansvar enligt ovan uppfylls.

Hygien och säkerhet

- Vid besök med hundteamet i ordinärt boende är det viktigt att hygien i hemmet är känd och godkänd av hundföraren.
- Hundföraren ansvarar för att sopa upp hundhår i lokalen där aktivitet med social tjänstehund utförs.
- Brukare som bär smittsamma sjukdomar (MRSA, ESBL eller VRE) ska ha eventuella öppna sår väl täckta och umgänget med hund bör ske utomhus.
- Ansvarig sjuksköterska på särskilt boende ansvarar för att informera om det finns smittsamma infektioner på enheten. Hunden ska inte vistas på enhet under pågående smittspridning, exempelvis calicivirus, influensa eller resistenta bakterier.

Resistenta bakterier kan överföras mellan djur och människor. Den viktigaste åtgärden är att följa basala hygienrutiner. Vid osäkerhet genomförs en riskanalys.

Allergier

Om det finns personal, brukare, elever eller anhöriga på arbetsplatsen med känd pälsdjursallergi ska hundteamet informeras om detta. Annan lokal ska då användas. God handhygien samt borttagande av hundhår utförs av hundföraren för att minimera risk för allergiska besvär.

Rädsla

Om personal, brukare, elever eller anhörig känner rädsla för hund ska hundteamet informeras om detta. Besök med hundteamet genomförs då i annan lokal.

Husdjur

Då husdjur/sällskapsdjur vistas på arbetsplatser bidrar det till vissa hygieniska risker, framförallt på särskilda boenden. Det kan finnas flera orsaker till varför husdjur/sällskapsdjur förekommer på våra enheter:

- vårdhund som har ett definierat uppdrag
- hundar med specifikt arbete, till exempel ledarhund, servicehund, signalhund
- besökandes privata hund som kommer på besök
- katt/annat sällskapsdjur som tillhör boendet och vistas i lokalerna.

Oavsett orsak till att djuret befinner sig på arbetsplatsen ska vissa hygieniska regler upprätthållas.

Ansvar

Det är ansvarig chef som fattar beslut om det får förekomma djur inom dennes verksamhetsområde.

Vid förekomst av djur ska en tydlig ansvarsfördelning gällande omhändertagandet samt goda hygienrutiner upprättas och vidhållas för att förebygga smittspridning. Respektive chef ansvarar för att en riskbedömning görs inför att djur tas in på arbetsplatsen.

Regler

För att husdjur/sällskapsdjur ska kunna förekomma på våra särskilda boenden ska följande regler efterföljas.

Regler för personal

- Personal ska desinfektera händerna före och efter kontakt med husdjur/sällskapsdjur.
- Plastförkläde ska användas i samband med nära kontakt med djuret som till exempel klippa klor, inspektion av hud/öron, rengöring av akvarier, burar med mera.

Regler som gäller alla husdjur/sällskapsdjur

- De får inte komma i kontakt med sårvårdsmaterial eller med personalens skyddsutrustning.
- De får inte vara med under gemensamma måltider.
- De får inte vistas hos vårdtagare med pågående infektion, antibiotikabehandling eller konstaterat bärarskap av multiresistent bakterie.
- För brukare som har känd multiresistent bakterie är det tillåtet att vara tillsammans med husdjuret/sällskapsdjuret utomhus.
- De serveras sin mat på avskild plats, inte på samma plats där brukare äter.
- Matskålarna diskas efter varje måltid.
- De bör inte slicka brukare i ansiktet, särskilt kring munnen eftersom smitta oftast sker från avföring till mun.
- Matskålarna bör köras i diskmaskin. Matskålarna får inte diskas med samma diskborste som övrigt gods.

Vid beslut om godkännande av sällskapsdjur på boendet gäller följande:

- Matskålen ska diskas minst en gång om dagen.
- Eventuell katts låda ska stå i ett väl avgränsat område där vårdtagare och utomstående inte kan komma åt den. Lådan bör vara utformad med tak för att minska risken för spill.
- Lådan ska rengöras dagligen. Handskar och plastförkläde ska användas.

- Sällskapsdjuret får inte vistas hos vårdtagare med pågående infektion, antibiotikabehandling eller konstaterat bärarskap av multiresistent bakterie.
- Om sällskapsdjuret uppvisar symtom på sjukdom ska veterinär konsulteras. Den får då inte vistas i matsal, dagrum och kök eller ligga i vårdtagares säng.

Husdjur som tillhör enskilda brukare

Vid husdjur som tillhör en enskild brukare gäller följande:

- Husdjuret får inte komma i kontakt med sårvårdsmaterial eller med personalens skyddsutrustning.
- Under magsjukesutbrott bör inte husdjur vistas utanför brukarens lägenhet mer än nödvändigt. Om husdjuret insjuknar i magsjuka ska det gå minst 48 timmar efter sista symtom innan husdjur får umgås med andra.
- Annan smitta som bör föranleda en diskussion är exempelvis oklar diarré hos husdjur eller brukare.

Husdjur som tillhör medarbetare

Privata husdjur som tillhör medarbetare får ej medtas till arbetsplatsen. Undantag kan göras i särskilda fall om husdjuret bedöms vara till nytta för verksamheten. Respektive chef ansvarar för att bedöma om undantag kan tillämpas samt att riskbedömningar och rutiner i dessa fall tas fram.

Rädsla

Om personal, brukare, elever eller anhörig känner rädsla för det djur som finns på arbetsplatsen ska närmsta chef informeras om detta. Närmsta chef ansvarar för att säkerställa att de rutiner som finns på arbetsplatsen tillgodoser att ingen som är rädd riskerar att utsättas för djur mot sin vilja. Om detta inte kan säkerställas ska djuret förbjudas på arbetsplatsen.

Allergier

Om det finns personal, brukare, elever eller anhöriga på arbetsplatsen med känd pälsdjursallergi ska närmsta chef informeras om detta. Närmsta chef ansvarar för att säkerställa att ingen blir sjuk av de djur som vistas på arbetsplatsen. Om detta inte kan säkerställas ska djuret förbjudas på arbetsplatsen.

Kommunens fordon

Med anledning av hög risk för allergiska besvär får inga djur vistas i kommunens fordon.

Incidenthantering

Om det inträffar en incident kopplat till ett djur som finns på någon av våra arbetsplatser ska detta anmälas enligt gällande rutiner i Stella (se rutin Systematiskt arbetsmiljöarbete för anmälan av arbetsskador och tillbud). Respektive verksamhet kan utöver detta ha rutiner för anmälan av avvikelser etc. Respektive chef ansvarar för att dessa anmälningar görs.